

ДПС про особливості анулювання статусу платника ЄП

На практиці спрощена система може виявитись далеко не спрощеною. Недотримання умов перебування на спрощеній системі оподаткування може мати наслідком анулювання реєстрації платника єдиного податку за рішенням податкового органу. І це може стати великою несподіванкою для суб'єкта господарювання та може мати серйозні фінансові наслідки.

До прикладу – коли платник єдиного податку допустив існування податкового боргу у довоєнний час у розмірі, що перевищує суму, визначену абзацом третім п. 59.1 ст. 59 ПКУ, на кожне перше число місяця протягом двох послідовних кварталів.

ДПС в такому випадку скасовує реєстрацію платника єдиного податку з першого числа місяця, наступного за кварталом, у якому допущено порушення.

При цьому слід звернути увагу, що Податковим кодексом України не встановлено граничного строку для прийняття податковим органом рішення про анулювання. Для зазначеного достатньо встановленого перевіркою порушення.

Саме така позиція ДПС у роз'ясненні від 18.11.2022 №14789/6/99-00-24-01-03-06 (наведено нижче).

Відтак, суб'єкт господарювання вважатиме, що перебуває на спрощеній системі оподаткування, однак податковий орган перерахує його доходи та податки так, як слід оподатковувати на загальній системі оподаткування. Що може бути дуже сумно.

Враховуючи все наведене, платнику єдиного податку слід бути належно обачним під час застосування спрощеної системи

оподаткування.

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)**

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 18.11.2022 р. № 14789/6/99-00-24-01-03-06 На № _____ від _____ 20__ р.

ФОП Роману Задорожньому
(РНОКПП 2810403137)

а/с 522, м. Чернівці, 58001

ceo@vg.ua

Державна податкова служба України, керуючись ст. 19¹ розділу I Податкового кодексу України (далі – Кодекс), розглянула Ваше звернення від 13.10.2022 № 1/1022 (вх. ДПС № 17858/6 від 27.10.2022) з питання прийняття контролюючим органом рішення про виключення фізичної особи – підприємця (далі – ФОП) з реєстру платників єдиного податку та повідомляє.

Статтями 6 та 19 Конституції України передбачено, що органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи діють у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України.

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку встановлюються у главі 1 розділу XIV Кодексу, згідно з п. 299.10 ст. 299 якої реєстрація платником єдиного податку є безстроковою та може бути анульована шляхом виключення з реєстру платників єдиного податку за рішенням контролюючого органу у разі:

1) подання платником податку заяви щодо відмови від застосування спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів, визначених цим Кодексом, – в останній день календарного кварталу, в якому подано таку заяву;

2) припинення юридичної особи (крім перетворення) або припинення підприємницької діяльності ФОП відповідно до закону – в день отримання відповідним контролюючим органом від державного реєстратора повідомлення про проведення державної реєстрації такого припинення;

3) у випадках, визначених п.п. 298.2.3 п. 298.2 та п.п. 298.8.6 п. 298.8 ст. 298 цього Кодексу;

К Державна податкова служба України
14789/6/99-00-24-01-03-06 від 18.11.2022

4) якщо у податковому (звітному) році частка сільськогосподарського товаровиробництва юридичної особи платника єдиного податку четвертої групи становить менш як 75 відсотків;

5) якщо платником єдиного податку четвертої групи не подано податкову звітність, передбачену п.п. 295.9.1 п. 295.9 ст. 295 та п.п. 298.8.1 п. 298.8 ст. 298 цього Кодексу;

6) набуття платником податку статусу резидента Дія Сіті – в останній день календарного кварталу, в якому платник податку набув статус резидента Дія Сіті.

Випадки та строки, протягом яких платники єдиного податку зобов'язані перейти на сплату інших податків і зборів, визначених Кодексом, встановлені п.п. 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 Кодексу.

Відмова від спрощеної системи оподаткування платниками єдиного податку першої – третьої груп здійснюється в порядку, визначеному підпунктами 298.2.1 – 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 Кодексу.

Для відмови від спрощеної системи оподаткування суб'єкт господарювання не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку нового календарного кварталу (року) подає до контролюючого органу заяву (п.п. 298.2.1 п. 298.2 ст. 298 Кодексу).

Платники єдиного податку можуть самостійно відмовитися від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів, визначених Кодексом, з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому подано заяву щодо відмови від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів (п.п. 298.2.2 п. 298.2 ст. 298 Кодексу).

У разі нездійснення ФОП – платником єдиного податку у випадках та у строки, визначені, зокрема, п.п. 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 Кодексу, самостійного переходу на сплату інших податків і зборів, визначених Кодексом, згідно з положеннями п. 299.10 ст. 299 Кодексу реєстрація платником єдиного податку може бути анульована шляхом виключення з реєстру платників єдиного податку за рішенням контролюючого органу.

При цьому зазначаємо, що у разі виявлення відповідним контролюючим органом під час проведення перевірок порушень платником єдиного податку першої – третьої груп вимог, встановлених главою 1 розділу XIV Кодексу, анулювання реєстрації платника єдиного податку першої – третьої груп проводиться за рішенням такого органу, прийнятим на підставі акта перевірки, з першого числа місяця, наступного за кварталом, в якому допущено порушення. У такому випадку суб'єкт господарювання має право обрати або перейти на спрощену систему оподаткування після закінчення чотирьох послідовних кварталів з моменту прийняття рішення контролюючим органом (п. 299.11 ст. 299 Кодексу).

Зазначаємо, що в Кодексі відсутня окрема норма, яка встановлює терміни, пов'язані із процедурою прийняття контролюючим органом рішення про анулювання реєстрації ФОП платником єдиного податку.

Щодо контролюючого органу, який приймає рішення про анулювання реєстрації ФОП – платника єдиного податку, у разі зміни платником податкової адреси

Загальні положення щодо обліку платників податків встановлені ст. 63 Кодексу. Облік платників податків ведеться з метою створення умов для здійснення контролюючими органами контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, дотримання податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи (п. 63.1 ст. 63 Кодексу).

Взяття на облік ФОП у контролюючих органах здійснюється за податковою адресою на підставі відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, наданих державним реєстратором згідно із Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (п. 65.1 ст. 65 Кодексу).

Згідно з п. 45.1 ст. 45 Кодексу податковою адресою платника податків – фізичної особи визнається місце її проживання, за яким вона береться на облік як платник податків у контролюючому органі. Платник податків – фізична особа може мати одночасно не більше однієї податкової адреси.

Пунктом 66.3 ст. 66 Кодексу встановлено, що у разі проведення державної реєстрації зміни місцезнаходження або місця проживання платника податків, внаслідок якої змінюється адміністративно-територіальна одиниця та контролюючий орган, в якому на обліку перебуває платник податків, а також у разі зміни податкової адреси платника податків, контролюючими органами за попереднім та новим місцезнаходженням (місцем проживання) платника податків проводяться процедури відповідно зняття з обліку/взяття на облік такого платника податків.

Підставою для зняття з обліку платника податків в одному контролюючому органі і взяття на облік в іншому є надходження хоча б до одного з цих органів даних, що свідчать про належну державну реєстрацію таких змін органами державної реєстрації.

Оскільки процедури, пов'язані з реєстрацією ФОП платником єдиного податку, здійснюються контролюючим органом за місцем податкової адреси ФОП, то і відповідно, рішення про виключення такого платника з реєстру платників єдиного податку за підстав, визначених Кодексом, приймає контролюючий орган, в якому на дату прийняття такого рішення, перебуває на податковому обліку (основне місце обліку) платник єдиного податку.

Додатково повідомляємо, що рішення, прийняті контролюючим органом, можуть бути оскаржені в адміністративному або судовому порядку.

Порядок оскарження рішень контролюючих органів врегульований ст. 56 глави 4 розділу II Кодексу та Порядком оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 21.10.2015 № 916, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23.12.2015 за № 1617/28062.

У разі оскарження рішення контролюючого органу в адміністративному порядку скарга відповідно до п. 56.3 ст. 56 глави 4 розділу II Кодексу подається до контролюючого органу вищого рівня у письмовій формі (за потреби – з належним чином засвідченими копіями документів, розрахунками та доказами, які платник податків вважає за потрібне надати з урахуванням вимог п. 44.6 ст. 44 Кодексу) протягом 10 робочих днів, що настають за днем отримання платником податків податкового повідомлення-рішення або іншого рішення контролюючого органу, що оскаржується.

Разом з тим відповідно до п. 52⁸ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу тимчасово, на період по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), зупиняється, зокрема, перебіг строків, встановлених ст. 56 Кодексу (в частині процедури адміністративного оскарження) щодо скарг платників податків (крім скарг щодо законності декларування заявленого до відшкодування з бюджету податку на додану вартість та/або з від'ємного значення з податку на додану вартість), що надійшли (надійдуть) по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), та/або які не розглянуті станом на 18 березня 2020 року. Таке зупинення не породжує будь-яких наслідків, передбачених ст. 56 Кодексу.

З першого календарного дня місяця, наступного за місяцем, в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), перебіг строків, які зупинялися відповідно до п. 52⁸ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, продовжується з урахуванням часу, що минув до такого зупинення.

При цьому повідомляємо, що з урахуванням строків давності, визначених ст. 102 Кодексу, платник податків має право оскаржити в суді податкове повідомлення-рішення або інше рішення контролюючого органу у будь-який момент після отримання такого рішення (п. 56.18 ст. 56 Кодексу).

Директор Департаменту
оподаткування фізичних осіб

Тетяна МІГАС

Спори з органами місцевого самоврядування: КСУ, ВС КАС, ЄСПЛ

Адвокатським Об'єднанням «ЗАХІДНА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА» – партнером Компанії “Вікторія” – проведено успішний захист інтересів клієнта в спорі з органом місцевого самоврядування у справі <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/85202408>

В основу обґрунтування позову було покладено наступне.

ПОЗИЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

Органи місцевого самоврядування не можуть скасовувати свої попередні рішення, вносити до них зміни, якщо відповідно до приписів цих рішень виникли правовідносини, пов'язані з реалізацією певних суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів, і суб'єкти цих правовідносин заперечують проти їх зміни чи припинення.

Саме така правова позиція викладена в Рішенні № 7-рп/2009 Конституційного Суду України.

Ненормативні правові акти місцевого самоврядування є актами одноразового застосування, вичерпують свою дію фактом їхнього виконання, а тому вони не можуть бути скасовані чи змінені органом місцевого самоврядування після їх виконання.

ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Відповідно до статей 1 та 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» суди застосовують як джерело права при розгляді справ

положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколів до неї, а також практику Європейського суду з прав людини та Європейської комісії з прав людини.

Одним із суттєвих елементів принципу верховенства права є принцип юридичної визначеності. Цей принцип має різні прояви. Зокрема, він є одним з визначальних принципів «доброго урядування» і «належної адміністрації» (встановлення процедури і її дотримання), частково співпадає з принципом законності (чіткість і передбачуваність закону, вимоги до «якості» закону).

Так, у пунктах 70-71 рішення по справі «Рисовський проти України» (29979/04) Європейський Суд з прав людини, аналізуючи відповідність мотивування Конвенції, підкреслює особливу важливість принципу «належного урядування», зазначивши, що цей принцип передбачає, що у разі, коли йдеться про питання загального інтересу, зокрема, якщо справа впливає на такі основоположні права людини, як майнові права, державні органи повинні діяти вчасно та в належний і якомога послідовніший спосіб (рішення у справах «Беєлер проти Італії» (Beyeler v. Italy), № 33202/96, пункт 120, «Онер'їлдіз проти Туреччини» (Oneryildiz v. Turkey), № 48939/99, пункт 128, «Megadat.com S.r.l. проти Молдови» (Megadat.com S.r.l. v. Moldova), № 21151/04, пункту 72, «Москаль проти Польщі» (Moskal v. Poland), № 10373/05, пункту 51). Зокрема, на державні органи покладено обов'язок запровадити внутрішні процедури, які посилять прозорість і ясність їхніх дій, мінімізують ризик помилок (див., наприклад, рішення у справах «Лелас проти Хорватії» (Lelas v. Croatia), заява № 55555/08, пункт 74, від 20 травня 2010 року, і «Тошкуце та інші проти Румунії» (Toscuta and Others v. Romania), заява № 36900/03, пункт 37) і сприятимуть юридичній визначеності у цивільних правовідносинах, які зачіпають майнові інтереси (див. зазначені вище рішення у справах «Онер'їлдіз проти Туреччини» (Oneryildiz v. Turkey), пункт 128, та «Беєлер проти Італії» (Beyeler v. Italy), пункт 119).

Принцип «належного урядування», як правило, не повинен перешкоджати державним органам виправляти випадкові помилки,

навіть ті, причиною яких є їхня власна недбалість (див. зазначене вище рішення у справі «Москаль проти Польщі» (Moskał v. Poland), № 10373/05, пункт 73). Будь-яка інша позиція була б рівнозначною, *inter alia*, санкціонуванню неналежного розподілу обмежених державних ресурсів, що саме по собі суперечило б загальним інтересам (там само). З іншого боку, потреба виправити минулу «помилку» не повинна непропорційним чином втручатися в нове право, набуте особою, яка покладалася на легітимність добросовісних дій державного органу (рішення у справі «Пінкова та Пінк проти Чеської Республіки» (Pincova and Pine v. the Czech Republic), № 36548/97, пункт 58). Іншими словами, державні органи, які не впроваджують або не дотримуються своїх власних процедур, не повинні мати можливість отримувати вигоду від своїх протиправних дій або уникати виконання своїх обов'язків (див. зазначене вище рішення у справі «Лелас проти Хорватії» (Lelas v. Croatia), пункту 74). Ризик будь-якої помилки державного органу повинен покладатися на саму державу, а помилки не можуть виправлятися за рахунок осіб, яких вони стосуються (рішення у справах «Пінкова та Пінк проти Чеської Республіки» (Pincova and Pine v. the Czech Republic), пункту 58, «Гаші проти Хорватії» (Gashi v. Croatia), № 32457/05, пункту 40, «Трго проти Хорватії» (Trgo v. Croatia), № 35298/04, пункту 67). У контексті скасування помилково наданого права на майно принцип «належного урядування» може не лише покладати на державні органи обов'язок діяти невідкладно, виправляючи свою помилку (наприклад, рішення у справі «Москаль проти Польщі» (Moskał v. Poland), пункту 69), а й потребувати виплати відповідної компенсації чи іншого виду належного відшкодування колишньому добросовісному власникові (зазначені вище рішення у справах «Пінкова та Пінк проти Чеської Республіки» (Pincova and Pine v. the Czech Republic), пункт 53 та «Тошкуце та інші проти Румунії» (Toscuta and Others v. Romania), пункт 38).

Як зазначив Європейський суд у справі *Yvone van Duyn v. Home Office*, принцип правової визначеності означає, що зацікавлені особи повинні мати змогу покладатись на зобов'язання, взяті державою, навіть якщо такі зобов'язання

містяться в законодавчому акті, якій загалом не має автоматичної прямої дії.

Згідно положення Висновку № 11 (2008) Консультативної ради європейських суддів щодо якості судових рішень (пункти 32-41), в якому, серед іншого, звертається увага на те, що усі судові рішення повинні бути обґрунтованими, зрозумілими, викладеними чіткою і простою мовою і це є необхідною передумовою розуміння рішення сторонами та громадськістю; у викладі підстав для прийняття рішення необхідно дати відповідь на доречні аргументи та доводи сторін, здатні вплинути на вирішення спору; виклад підстав для прийняття рішення не повинен неодмінно бути довгим, оскільки необхідно знайти належний баланс між стислістю та правильним розумінням ухваленого рішення; обов'язок суддів наводити підстави для своїх рішень не означає необхідності відповідати на кожен аргумент заявника на підтримку кожної підстави захисту; обсяг цього обов'язку суду може змінюватися залежно від характеру рішення.

При цьому, зазначений Висновок також акцентує увагу на тому, що згідно з практикою Європейського суду з прав людини очікуваний обсяг обґрунтування залежить від різних доводів, що їх може наводити кожна зі сторін, а також від різних правових положень, звичаїв та доктринальних принципів, а крім того, ще й від різних практик підготовки та представлення рішень у різних країнах.

Згідно позиції Європейського суду з прав людини (в аспекті оцінки аргументів учасників справи у касаційному провадженні), сформованої, зокрема, у справах «Салов проти України» (заява № 65518/01; від 6 вересня 2005 року; пункт 89), «Проніна проти України» (заява № 63566/00; 18 липня 2006 року; пункт 23) та «Серявін та інші проти України» (заява № 4909/04; від 10 лютого 2010 року; пункт 58): принцип, пов'язаний з належним здійсненням правосуддя, передбачає, що у рішеннях судів та інших органів з вирішення спорів мають бути належним чином зазначені підстави, на яких вони ґрунтуються; хоча пункт 1 статті 6 Конвенції зобов'язує суди обґрунтовувати свої рішення, його не можна тлумачити як такий, що вимагає детальної відповіді на кожен аргумент; міра, до якої суд має

виконати обов'язок щодо обґрунтування рішення, може бути різною в залежності від характеру рішення (див. рішення у справі «Руїс Торіха проти Іспанії» (Ruiz Torija v. Spain) серія А. 303-А; 09 грудня 1994 року, пункт 29).

З урахуванням положень п. 25 Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Проніна проти України» (Заява N 63566/00) від 18 липня 2006 року суд зобов'язаний оцінити кожен специфічний, доречний та важливий аргумент, а інакше суд не виконає свої зобов'язання щодо пункту 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ратифікованої Законом України № 475/97-ВР від 17.07.97р).

ПРАКТИКА КАС ВС У ПОДІБНИХ СПРАВАХ

У подібній справі (справа №803/815/17, адміністративне провадження №К/9901/2544/17), Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду задовольнив касаційну скаргу скаржника в справі скасування рішення щодо містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки.

Аналогічно, у подібній справі №823/1159/17, адміністративне провадження №К/9901/20/19, К/9901/69397/18, Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду задовольнив касаційну скаргу скаржника в справі скасування рішення щодо містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки.

У подібній справі №686/22674/15-а, адміністративне провадження №К/9901/4751/18 Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду задовольнив касаційну скаргу скаржника в справі скасування рішення щодо містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки.

Компанія Вікторія

Компанія Вікторія – офіційний дилер продуктів ipLex в Україні пропонує:

IPLEX
ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

ПРОДУКТИ ipLex

ЗАМОВИТИ ON-LINE

Бухгалтерський аутсорсинг і аутстафінг для ІТ-компаній, ІТ-фрилансерів, програмістів со статусом підприємців

Компанія “Вікторія” пропонує ІТ-компаніям, ІТ-фрилансерам, програмістам со статусом підприємців або без такового повний, якісний супровід податкового і бухгалтерського обліку. Дане напрямлення є одним з профільних для нашої Компанії.

Обслуговування передбачає взяття нашої Компанією на себе повної відповідальності за Ваш бухгалтерський (податковий) облік. При необхідності розробимо оптимальну модель оподаткування, обліку і звітності. В Вашому розпорядженні

будут мощные и качественные инструменты аутсорсинга, аутстаффинга. Генерируем электронные ключи для подписания отчетности и т.п. При необходимости, также, регистрируем Ваш бизнес и наладим бизнес-модель.

Специалисты Компании (а это опытные бухгалтера, юристы) создадут Вам условия свободы от общения с фискальными, контролирующими органами. Абсолютно не имеет значения, насколько Вы реально отдаленные от наших офисов. Для получения качественных услуг Вам не нужно выходить из Вашего офиса – все учетные функции, юридическое сопровождение будет организовано нашими специалистами благодаря современным возможностям общения и обмена информацией (e-mail, e-документооборот, телефонная связь, а в крайнем случае – курьерской почтой).

Стоимость обслуживания удовлетворит своей демократичностью. Принцип – оплата за реальную работу.

В случае, если у Вас возникнут вопросы о возможности обслуживания, стоимости других условиях – обращайтесь:

тел .: +38 095 595 7777

или e-mail: office@vg.ua

Компания “Виктория”

Бухгалтерский аутсорсинг и аутстаффинг для ИТ-компаний, ИТ-фрилансеров, программистов

со статусом предпринимателей

Компания “Виктория” предлагает ИТ-компаниям, ИТ-фрилансерам, программистам со статусом предпринимателей или без такового полное, качественное сопровождение налогового и бухгалтерского учета. Данное направление является одним из профильных для нашей Компании.

Обслуживание предполагает взятие нашей Компанией на себя полной ответственности за Ваш бухгалтерский (налоговый) учет. При необходимости разработаем оптимальную модель налогообложения, учета и отчетности. В Вашем распоряжении будут мощные и качественные инструменты аусторсинга, аутстаффинга. Генерируем электронные ключи для подписания отчетности и т.п. При необходимости, зарегистрируем Ваш бизнес и наладим бизнес-модель.

Специалисты Компании (а это опытные бухгалтера, юристы) создадут Вам условия свободы от общения с фискальными, контролирующими органами. Абсолютно не имеет значения, насколько Вы реально отдаленные от наших офисов. Для получения качественных услуг Вам не нужно выходить из Вашего офиса – все учетные функции, юридическое сопровождение будет организовано нашими специалистами с современными возможностями общения и обмена информацией (e-mail, e-документооборот, телефонная связь, а в крайнем случае – курьерская почта).

Стоимость обслуживания удовлетворит своей демократичностью. Принцип – оплата реальную работу.

В случае, если у Вас возникнут вопросы о возможности обслуживания, стоимости других условиях – обращайтесь:

тел .: +38 095 595 7777

или e-mail: office@vg.ua

Компания “Виктория”

Прогул, длившийся в течение месяца? ЕСВ не начисляем

Введенная реформа по взиманию единого социального взноса имела целью, в первую очередь, детенизировать выплаты доходов работникам. Однако, нововведения вызвали огромное количество вопросов.

Компанией «Виктория» инициирован запрос ДФС Украины и получено разъяснение, из которого следует следующее:

- в случае, если база начисления ЕСВ отсутствует (например, – прогул работником работы в течение месяца, или отпуск без сохранения заработной платы в течение полного месяца) – ЕСВ также не начисляется;
- в случае, если база ЕСВ больше «0», но меньше минимальной заработной платы, – в таком случае ЕСВ рассчитывается с соответствующего размера минимальной заработной платы;
- в случае, если в текущем месяце производится начисление отпускных за будущий неполный месяц, начисление ЕСВ учитывает, в частности, фактическую сумму рассчитанных отпускных. В дальнейшем же ЕСВ может быть перечисленным.

Ниже приводим разъяснения ГФСУ от 11.03.2015 г. №5084 / 6 / 99-99-1703-15.

ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДФС)

Львівська пл., 8, м. Київ-53, МСП 04655, тел.: (044) 272-51-59, факс: (044) 272-08-41
www.sfs.gov.ua; e-mail: kabmin_doc@sfs.gov.ua, gromada@sfs.gov.ua Код ЄДРПОУ 39292197

11.03.2015 № 5084 169999-1703-03-15 На № 12/0002298 від 06.02.2015

ТОВ Універсальна правничо –
фінансова аутсорсингова компанія
„Вікторія”

а/с 522,
м. Чернівці, 58001

Про розгляд листа

Державна фіскальна служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – Кодекс), розглянула лист ТОВ Універсальна правничо – фінансова аутсорсингова компанія „Вікторія” від 06.02.2015 № 12/0002298 (вхідний № 3196/6 від 12.02.2015) і в межах компетенції повідомляє.

Законом України від 28 грудня 2014 року № 77-VIII „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці” (далі - Закон № 77) внесено зміни до статті 8 Закону України від 08 липня 2010 року № 2464 „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування” (далі - Закон № 2464).

Відповідно до ст. 7 Закону № 2464 роботодавці нараховують єдиний внесок на суму нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат, які включають основну й додаткову заробітну плати, інші заохочувальні та компенсаційні виплати, у т. ч. у натуральній формі, що визначаються відповідно до Закону про оплату праці.

Статтю 8 Закону № 2464 передбачено, якщо база нарахування єдиного внеску (крім винагороди за цивільно-правовими договорами) не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та ставки єдиного внеску, встановленої для відповідної категорії платника.

Умовою застосування зазначеної норми є перебування найманого працівника у трудових відносинах повний календарний місяць.

У разі звільнення або прийняття працівника на основне місце роботи протягом місяця, в якому нарахована заробітна плата за відпрацьований час не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, сума єдиного внеску розраховується з фактично нарахованої заробітної плати незалежно від її розміру.

Щодо нарахування заробітної плати (доходів) фізичним особам, які частину місяця перебували в оплачуваній відпустці.

Статтею 2 Закону України від 15 листопада 1996 року № 504/96-ВР «Про відпустки» (далі – Закон № 504) визначено, що право на відпустки забезпечується гарантованим наданням відпустки визначеної тривалості із збереженням на її період місця роботи (посади), заробітної плати (допомоги) у випадках, передбачених Законом № 504.

Законом № 504 передбачено такі види відпусток: щорічні, додаткова відпустка у зв'язку з навчанням, творча відпустка, соціальні відпустки, відпустка без збереження заробітної плати.

Умови надання щорічної відпустки регламентуються розділом II Закону № 504.

Згідно з ст. 75 Кодексу Законів про Працю та ст. 6 Закону № 504 для переважної більшості працівників мінімальна тривалість щорічної основної відпустки становить 24 календарних дні за відпрацьований робочий рік, який відраховується з дня укладення трудового договору з працівником. Це не залежить від того, чи є місце роботи працівника основним, чи таким, де він працює за сумісництвом, а також не залежить від того, зайнятий такий працівник повний робочий день чи працює скорочений робочий день.

Проте в будь-якому разі тривалість відпустки таких працівників не може бути меншою ніж 24 календарних дні.

Разом з тим ст. 6 Закону № 504 деяким категоріям працівників встановлено більшу тривалість щорічних основних відпусток.

Обов'язок нарахування єдиного внеску з мінімальної заробітної плати за основним місцем роботи також передбачено і у разі, коли працівник перебував частину місяця або повний місяць у оплачуваній відпустці.

У випадку коли працівнику (за основним місцем роботи) до бази нарахування єдиного внеску включено оплату відпустки за наступний місяць, сума єдиного внеску розраховується таким чином:

якщо загальна сума нарахованої заробітної плати та оплати частини відпустки, яка припадає на поточний місяць, не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), сума єдиного внеску за цей місяць розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та ставки єдиного внеску, встановленої для відповідної категорії платника;

якщо відпустка, яка припадає на майбутній місяць нараховується за повний місяць і сума нарахованої оплати відпустки менше за мінімальний розмір заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), сума єдиного внеску за даний місяць розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та ставки єдиного внеску, встановленої для відповідної категорії платника.

якщо відпустка, що припадає на майбутній місяць, нараховується не за повний місяць і після відпустки працівнику буде нарахована заробітна плата, то в поточному місяці (в якому нарахована оплата відпустки за майбутній період) єдиний внесок нараховується на суму фактичної оплати відпустки за майбутній період оскільки загальна сума доходу ще не є відомою. При цьому, якщо за підсумком звітного майбутнього місяця (суми оплати відпустки відносяться до того місяця, за який вони нараховані) загальний дохід за місяць становить менше мінімального розміру, виникає потреба донарахувати єдиний внесок виходячи з мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід).

Умови надання відпустки без збереження заробітної плати регламентуються розділом VI Закону № 504.

Відпустки без збереження заробітної плати є двох видів:

що надаються в обов'язковому порядку у випадках, передбачених законодавством (ст. 25 Закону № 504);

за згодою між працівником і роботодавцем (ст. 26 Закону № 504).

У першому випадку роботодавець зобов'язаний надати відпустку працівнику, якщо в ній виникла необхідність, у другому – роботодавець має право вибору.

Статтею 26 Закону № 504 визначено, що відпустка без збереження заробітної плати може надаватися у зв'язку з сімейними обставинами та іншими причинами на строк, обумовлений угодою між працівником і роботодавцем, але не більше 15 календарних днів на рік. Роботодавцю та працівнику необхідно дійти до згоди щодо можливості надання та тривалості такої відпустки. Одного бажання працівника не є достатньо. Перелік підстав для надання такої відпустки законодавством не визначено, рішення приймає роботодавець (беруться до уваги конкретні обставини).

Якщо база нарахування єдиного внеску не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) у працівника, який перебуває у відпустці без збереження заробітної плати, то сума єдиного внеску розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та ставки єдиного внеску, встановленої для відповідної категорії платника.

Отже, при нарахуванні заробітної плати фізичним особам, які частину місяця перебували у відпустці без збереження заробітної плати, та нарахована заробітна плата менше мінімальної, підприємство має нарахувати єдиний внесок виходячи із законодавчо встановленого розміру мінімальної заробітної плати на місяць.

У разі якщо працівник оформлений на підприємстві за основним місцем роботи та повний місяць перебуває у відпустці без збереження заробітної плати, то у такому разі єдиний внесок не нараховується та не утримується, оскільки відсутня база нарахування єдиного внеску.

Додатково повідомляємо, що надання відпустки без збереження заробітної плати більшої тривалості, ніж передбачено законодавством, є порушенням законодавства про працю, і роботодавець може бути притягнутий до адміністративної відповідальності.

Статтею 8 Закону України від 28 грудня 2014 року № 80-VIII «Про Державний бюджет України на 2015 рік» мінімальну заробітну плату у 2015 році встановлено:

у місячному розмірі: з 1 січня – 1218,00 гривень, з 1 грудня – 1378,00 гривень;

у годинному розмірі: з 1 січня – 7,29 гривні, з 1 грудня – 8,25 гривні.

При цьому утримання єдиного внеску із заробітної плати (доходу) найманого працівника здійснюється із фактично нарахованої заробітної плати (доходу).

Щодо нарахування заробітної плати (доходів) фізичним особам, які частину місяця або повний місяць у зв'язку з хворобою (тимчасовою непрацездатністю) отримували допомогу по тимчасовій непрацездатності.

Право на допомогу по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною) за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності мають особи, які є застрахованими в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням.

У разі захворювання чи травми на весь період тимчасової непрацездатності до відновлення працездатності або встановлення групи інвалідності медико-соціальною експертною комісією (МСЕК) видається листок непрацездатності, що обраховується в календарних днях.

Пунктом 1.3 Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13.11.2001 № 455, передбачено, що листок непрацездатності видається, зокрема, громадянам України, іноземцям, особам без громадянства, які проживають в Україні і працюють на умовах трудового договору (контракту) на підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форм власності та господарювання або у фізичних осіб, у тому числі в іноземних дипломатичних представництвах та консульських установах.

Перші п'ять днів тимчасової непрацездатності (лікарняного) оплачуються за рахунок роботодавця. Лікарняні за всі наступні дні оплачуються за рахунок Фонду соціального страхування на випадок тимчасової втрати працездатності (допомога по тимчасовій непрацездатності).

Обов'язок нарахування єдиного внеску з мінімальної заробітної плати за основним місцем роботи також передбачено і у разі, коли працівник працював неповний місяць (перебував на лікарняному, у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами).

Для працівника (за основним місцем роботи), який перебував на лікарняному повний місяць, у якому сума нарахованого лікарняного менше за мінімальний розмір заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), єдиний внесок розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), та ставки єдиного внеску, встановленої відповідно до ст. 8 Закону № 2464 (1218,00 x 33,2 відс.).

Для працівника (за основним місцем роботи), який відпрацював частину місяця, а іншу частину перебував на лікарняному, де загальна сума нарахованого доходу (сукупна сума заробітної плати за відпрацьований час та лікарняного) не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), виникає необхідність донарахування до мінімальної заробітної плати. Сума єдиного внеску розраховується таким чином:

єдиний внесок на суму допомоги по тимчасовій непрацездатності розраховується як добуток суми допомоги по тимчасовій непрацездатності та ставки єдиного внеску, встановленої відповідно до ст. 8 Закону № 2464 (тобто 33,2 відс.);

єдиний внесок на суму нарахованої заробітної плати розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), зменшеної на суму допомоги по тимчасовій непрацездатності за цей місяць, та ставки єдиного внеску, встановленої для відповідної категорії платника.

У випадку коли у працівника (за основним місцем роботи), у якого початок та закінчення лікарняного припадають на різні місяці, єдиний внесок у місяці початку лікарняного нараховується за фактично відпрацьований час, оскільки загальна сума доходу ще не є відомою (сума лікарняних буде визначена після надання листка непрацездатності).

Якщо після розподілу лікарняного (суми допомоги по тимчасовій непрацездатності відносяться до того місяця, за який вони нараховані) загальний дохід за місяць становить менше мінімального розміру, виникає потреба за минулий місяць (місяці) донарахувати єдиний внесок виходячи з мінімальної заробітної плати, встановленої законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід).

При цьому в усіх зазначених випадках утримання єдиного внеску із заробітної плати (доходу) найманого працівника здійснюється із фактично нарахованої заробітної плати (доходу).

В.о. Голови

М.В. Мокляк

Невгад 272 44 02

Компания «Виктория»